

ม โ ห ส ถ บั ณ ทิ ต

ต อ น ที่ ๑ ๕

(เ ลื อ ก คู่ ต ร อ ง)

บุคคลพึงเห็นนักปราชญ์ พึงฟังถ้อยคำของนักปราชญ์
พึงอยู่ร่วมกับนักปราชญ์ พึงกระทำการสนทนาปราศรัยกับ
นักปราชญ์ และพึงชอบใจในการสนทนากับนักปราชญ์นั้น

มหาวิทยาลัยมหาดไทย (เลือกคู่ครอง)

๔๕๐

สิ่งที่เป็นความปรารถนาของมนุษย์ในการดำรงชีวิต คือ ความสุขและความสำเร็จสมหวัง ไม่อยากพบเจออุปสรรค หรือสิ่งบั่นทอนกำลังใจ อันจะนำมาซึ่งความโศกเศร้าเสียใจ ต่างเสาะแสวงหาในสิ่งที่ตนเองคิดว่า จะเพิ่มเติมความสุขหรือ ส่วนบกพร่องในชีวิตให้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ โดยที่ยังไม่รู้ว่า หนทางของความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ตรงไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร พระบรมศาสดาทรงค้นพบว่า วิธีการที่จะทำให้เข้าถึงความสุข ที่แท้จริงได้นั้น ต้องเริ่มต้นจากใจที่หยุดนิ่ง สุขอื่นนอกจากใจหยุดนิ่งไม่มี ใจที่สงบหยุดนิ่งจะเป็นต้นทางแห่งความสุข และ ความสำเร็จสมปรารถนาในชีวิต

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย สุตตนิบาตว่า

“ธีรํ ปสฺเส สฺสฺสํ ธีรํ   ธีเรณ สท สํวเร
ธีเรณ ลลาปสฺสฺสลาปํ   ตํ กเร ตณฺจ โรจเย

บุคคลพึงเห็นนักปราชญ์ พึงฟังถ้อยคำของนักปราชญ์
พึงอยู่ร่วมกับนักปราชญ์ พึงกระทำการสนทนาปราศรัยกับ
นักปราชญ์ และพึงชอบใจในการสนทนากับนักปราชญ์นั้น”

การคบหาสมาคมกับบัณฑิตนักปราชญ์ เป็นทางมาแห่ง ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตบัณฑิตจะคอยชี้แนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งที่ถูกต้องดีงาม เนื่องจากเป็นผู้ที่มีใจใสเป็นปกติ มีความเห็น

มโหสถบัณฑิตตอนที่ ๑๕ (เลือกคู่ครอง)

๔๕๑

ถูกต้องตรงไปตามความเป็นจริง รู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด อะไรเป็นบุญ อะไรเป็นบาป อะไรเป็นประโยชน์ และอะไรไม่เป็นที่ประโยชน์ การอยู่ร่วมกับบัณฑิตจึงเป็นสุข เมื่อเราคบกับใคร จะเคารพเลื่อมใสในบุคคลใด หรือจะเชื่อฟังถ้อยคำของใคร เราควรพิจารณาให้ถ่องแท้ เพราะการสูญเสีย หรือได้โอกาสในการสร้างบารมี อยู่ที่การเลือกคบคนนั่นเอง

สำหรับตอนนี้มีตัวอย่างการเลือกคบคนของมโหสถบัณฑิตมาให้เรียนรู้กัน แต่การเลือกคบคนของมโหสถในครั้งนั้น คือ เลือกสุภาพสตรีที่จะมาเป็นคู่ครอง ปกติของบัณฑิตนั้น ท่านรักกันที่ความดี เอาความดีนำหน้า การจะแต่งงานกัน ต้องศึกษาอริยาไยของกันและกันก่อน เหมือนนางอมราที่รู้วามโหสถนี้เป็นบัณฑิตต่างจากบุรุษหนุ่มคนอื่นๆ ที่นางเคยพบเห็นมา จึงปรารถนาที่จะอยู่ร่วมชีวิตกับมโหสถบัณฑิต ปรารถนาที่จะได้ยินคำแนะนำที่ดี จากมโหสถ เพียงแต่เก็บความรู้สึกที่ดีนั้นไว้ในใจ ไม่ได้แสดงออกจนเกินงาม

ฝ่ายมโหสถก็ปรารถนาหญิงที่ฉลาด มีศีลและทิวาฐิเสมอกันกับตน ก่อนจะตกลงปลงใจเลือกนางเป็นศรีภรรยา จึงต้องการทดลองนางก่อนว่า พอจะมาเป็นภรรยาที่ช่วยกันสร้างวงศ์สกุลให้เจริญได้หรือไม่ โบราณได้กล่าวไว้ว่า ภรรยาของชายใดมีวิสัยเสมอกัน อยู่ร่วมกันด้วยความปรองดอง ประพฤติ

มหาวิทยาลัยมหิดล ตอนที่ ๕ (เลือกคู่ครอง)

๔๕๒

ตามใจกัน เป็นคนใคร่ธรรม ไม่เป็นหญิงหมั้น มีศีลอันงาม รู้จัก
ปรนนิบัติสามี บัณฑิตทั้งหลายกล่าวคุณความดีในภรรยาของ
ชายนั้นว่า เป็นสวัสดิมงคลในภรรยาทั้งหลาย

*มโหสถได้ไปเยี่ยมมารดาของนางอมราที่บ้าน และขอ
พักอาศัยสักคืนสองคืน มารดาของนางอมราเห็นว่า มโหสถเป็น
คนที่มีความเคารพนอบน้อม มีคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการฝึกตัว
มาดี จึงยินดีต้อนรับมโหสถ อีกทั้งนางเองก็รักมโหสถเหมือน
ลูกชาย เมื่อมีโอกาส มโหสถจึงอยากจะทดลองนางอมราว่า จะ
เป็นผู้มีความอดทนหรือไม่ มโหสถบอกนางอมราให้นำข้าวสาร
ครึ่งตะนานไปต้มข้าวต้ม ทำขนม และหุงข้าวสวยด้วย

นางอมรารับคำสั่งแล้ว ก็ตำข้าวสาร นางเป็นคนฉลาด
ในเรื่องการทำครัวอยู่แล้ว จึงนำข้าวสารที่ไม่ค่อยมีเมล็ดหักหุง
เป็นข้าวสวย มีเมล็ดหักมากก็นำมาต้มเป็นข้าวต้ม ส่วนที่เป็น
ปลายข้าวสารก็นำมาป่นทำขนม หลังจากนั้นนางได้จัดข้าวต้ม
มาให้มโหสถ ทานที่ที่ข้าวต้มถึงปาก ข้าวต้มนั้นก็แผ่सानไปสู่เส้น
ประสาททั้งเจ็ดพัน แต่ถึงแม้จะมีรสอร่อย มโหสถก็แสรังทำเป็น
ไม่อร่อย

มโหสถบัณฑิตตอนที่ ๑๕ (เลือกคู่ครอง)

๔๕๓

นางอมราฟังแล้ว ก็มีได้โกรธเคืองอะไร แต่เอาอกเอาใจ มโหสถว่า “ถ้าข้าวต้มไม่อร่อย ท่านก็กินขนมที่กำลังร้อนๆ นี่เถิด” พलगสงขนมให้มโหสถ มโหสถชิมดูแล้ว รู้สึกชื่นใจในรสขนม ของนาง แต่แสร้งบ่นว่า “ไม่อร่อย เป็นขนมที่ไม่มีรสชาติเอา เสียเลย” นางอมราก็ไม่ว่าอะไร คอยทำหน้าที่ที่ติดต่อไป นางบอกว่า “ถ้าขนมไม่อร่อย ท่านลองกินข้าวสวยดูเถิด” นางได้นำข้าวสวย มาให้มโหสถอีก มโหสถก็ทำอาการเหมือนเดิม แสร้งพูดจาให้นางขุ่นเคือง อย่างไรก็ตามนางยังสามารถรักษาภาวะปกติของตนไว้ได้ ทำให้มโหสถพอใจนางมาก

มโหสถได้เห็นการต้อนรับขับสู้ของนางอมรา และบิดามารดาของนาง รู้สึกเหมือนได้อยู่บ้านของตัวเอง อีกทั้งได้สังเกตกิริยามารยาททุกอย่างของว่าที่ภรรยาแล้ว รู้สึกพอใจ ความเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด กิริยามารยาทก็พอเหมาะพอสม ส่วนตัวเองก็แสดงความสามารถในการชุนผ้าที่หาใครเทียบไม่ได้ เพียงวันเดียวเท่านั้นสามารถเย็บผ้าที่ชาวบ้านขนมา ให้ปึกชุนจนหมด ทำให้ได้เงินค่าจ้างถึง ๑,๐๐๐ กหาปณะ

เมื่อมโหสถพิสูจน์ความเป็นกุลสตรีของอมราจนมั่นใจแล้ว ก็เอ่ยปากบอกบิดามารดาของนางว่า จะขอลูกสาวไปเป็นคู่ชีวิตด้วย บิดามารดาซึ่งพอใจในตัวมโหสถอยู่แล้ว ก็ไม่ขัดข้อง มโหสถจึงนำผ้าสาฎกเนื้อดีที่ติดตัวมาด้วยมอบให้นางอมรา

มหาวิทยาลัยมหิดล ตอนที่ ๕ (เลือกคู่ครอง)

๔๕๔

ได้สวมใส่ พร้อมกับมอบเงินอีก ๑,๐๐๐ กหาปณะ แก่บิดามารดา
ของนาง เพื่อใช้ดูแลตัวเองในยามยาก จากนั้นทั้งสองได้อำลา
เพื่อออกเดินทางกลับสู่เคหะสถานของมโหสถ

ในระหว่างทาง มโหสถอยากทดลองความเป็นผู้มีใจ
ซื่อสัตย์ของว่าที่ภรรยา จึงพานางอมราเข้าไปขอพักอาศัยอยู่
กับคนเฝ้าประตูเมือง ระหว่างนั่งพัก มโหสถแสร้งบอกนางอมราว่า
จะขอเข้าไปทำธุระข้างนอกสัก ๒-๓ ชั่วโมง แล้วจะกลับมา
จากนั้นได้แอบไปบอกภรรยาของคนเฝ้าประตูว่า จะมีชายหนุ่ม
๓-๔ คน เข้ามาเกี่ยวพาราสีนางอมรา ขอให้นางอย่าได้ขัดขวาง
เพราะท่านต้องการลองใจว่าที่ภรรยาว่า จะเป็นผู้มั่นคงในความ
รักหรือไม่ จากนั้นท่านได้เดินทางกลับบ้านพักในพระราชนิเวศน์

มโหสถได้สั่งให้ชายหนุ่ม ๔ คน ซึ่งเป็นหนุ่มนักรัก เจ้าชู้
มีเสน่ห์ที่หาตัวจับยาก ถือได้ว่าเป็นนักเลงหญิงประจำเมืองกัน
เลยทีเดียว ชายหนุ่มทั้งสี่ถูกส่งให้ไปจีบสาวแล้ว ยังได้รับเงินอีก
คนละ ๑,๐๐๐ กหาปณะ ต่างหน้าชื่นตาบาน รีบเดินทางไปหา
นางอมราที่บ้านของคนเฝ้าประตู แต่ละคนต่างมีวาทะที่สามารถ
โน้มน้าวใจให้ฝ่ายหญิงหลงรัก และหลงใหลได้โดยไม่ยาก แต่ไม่
น่าเชื่อว่า ชายหนุ่มทั้งสี่ที่ทยอยเข้าไปพุดจาเกี่ยวพาราสีนาง
อมรานั้น ต้องถอยกลับออกมาด้วยความผิดหวัง และพ่ายแพ้
กันทุกคน

มโหสถบัณฑิตตอนที่ ๑๕ (เลือกคู่ครอง)

๔๕๕

ชายหนุ่มทั้งสี่กลับมารายงานมโหสถว่า นางเป็นยอดหญิงทั้งดงามทั้งกายและใจจริงๆ พวกตนไม่ควรลวงเกินนางแม้ด้วยวาจา มโหสถยังคงสั่งให้ไปเกี้ยวนางให้ได้ ชายหนุ่มเจ้าสำราญทั้งสี่ได้ไปจีบนางอีกถึง ๓ ครั้ง แต่ไม่สำเร็จ นางอมราถือว่า แม้ชายหนุ่มเหล่านี้จะมีเงินทองมากมายมาล่อ แต่ไม่ได้เศษเสี้ยวของสามีนางผู้เป็นนักปราชญ์ อยากฟัง และอยากอยู่ร่วมกับช่างขุนผู้เป็นนักปราชญ์เท่านั้น เมื่อมโหสถรู้ว่านางอมราเป็นหญิงที่มีความซื่อตรงต่อตนจริงๆ จึงออกไปรับตัวฝ่ายพระราชาทรงจัดพิธีวิวาหมงคลให้กับทั้งสองอย่างสมเกียรติทีเดียว

นี่เป็นตัวอย่างของยอดหญิงผู้มั่นคงทั้งต่อความดี และบุคคลที่ตนรัก ผู้มีความเชื่อว่า หากได้อยู่ใกล้บัณฑิต ชีวิตย่อมมีแต่ความเจริญอย่างเดียว และชีวิตของนางก็เปลี่ยนไปจริงๆ นางได้ทั้งลาภ ยศ สรรเสริญเพราะคุณความดีของตน และมโหสถบัณฑิตนั่นเอง ให้พวกเราหมั่นอยู่ใกล้กับบัณฑิตนักปราชญ์ หลีกเว้นจากคนภัยคนพาล เราอยู่ใกล้คนเช่นใด เราก็จะเป็นเช่นนั้น และอย่าลืมบัณฑิตภายใน ให้นำใจกลับมาไว้ที่ศูนย์กลางกายในตัวของเรา ทำใจให้หยุดนิ่ง จะได้พบกับบัณฑิตภายใน คือ พระธรรมกายกันทุกๆ คน

